

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien arvonlisäverokustannusten korvaamista sekä eräitä rahoitusratkaisuja koskien

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien arvonlisäverokustannusten korvaamista sekä eräitä rahoitusratkaisuja koskien (HE 15/2018 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Erkki Papunen, valtiovarainministeriö
- johtaja Raija Volk, sosiaali- ja terveysministeriö
- kehittämisspäälikkö Jukka Hakola, Suomen Kuntaliitto

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitykseen HE 15/2017 vp sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntien rahoituksesta. Ehdotetulla lailla maakuntien rahoituslakiin lisätään säännökset arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävää ja verotonta toimintaa varten tehtyihin hankintoihin sisältyvien arvonlisäverokustannusten korvaamisesta maakunnille.

Esityksen mukaan maakunnalle maksettava arvonlisäverokustannusten korvaus perustuu maakunnan toteutuneisiin ja ilmoittamiin arvonlisäverokustannuksiin. Maakunnalla on lisäksi oikeus saada laskennallisen arvonlisäveron korvaus verottomista terveyden- ja sairaanhoidon sekä sosiaalihuollon hankinnoista. Laskennallisen korvauksen suuruus on 5 prosenttia hyödykkeen ostohinnasta tai muusta vastaavasta arvosta. Valtiokonttori tekee arvonlisäverokustannusten korvaa-

Valiokunnan lausunto HaVL 11/2018 vp

misesta muutoksenhakukelpoisen päätöksen. Lain on tarkoitettu tulevan voimaan vuoden 2020 alusta, ja korvaus maksetaan ensimmäisen kerran maaliskuussa 2020.

Hallintovaliokunta pitää esitettyä sääntelyä maakuntien kannalta erittäin tärkeänä. Esitys parantaa hankintaneutraalisuutta. Selvityksen mukaan arvonlisäverokustannusten rahoitusta vuoden 2020 ensimmäisinä kuukausina arvioidaan vielä syksyllä 2018, kun maakuntien rahoitusta muutoinkin tarkastellaan.

Valiokunta tähdentää, että maakunnille syntyy arvonlisäverokustannuksia jo uudistuksen valmisteluvaiheessa ennen lain voimaantuloa. Arvonlisäverokustannusten suhteellinen määrä valmistelukustannuksista tulee olemaan huomattava kustannusten muodostuessa pääosin arvonlisäverolisestä toiminnasta, erityisesti tietojärjestelmiin liittyvistä muutostöistä. Arvonlisäverokustannusten osuus vaihtelee maakunnittain riippuen toiminnan organisointitavasta.

Selvityksen mukaan vuonna 2019 maakuntien hankintoihin sisältyvät arvonlisäverokustannukset on tarkoitettu rahoittamaan valtion talousarvion momentilta 28.70.05 (Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus, 3 v), josta maakuntien toiminta vuonna 2019 rahoitetaan. Rahoitus myönnetään maakunnille valtionavustuksena väliaikaishallinnon rahoituksen tapaan ilman omarahoitusosuutta.

Selvityksen mukaan määrärahan lisämitoitustarve on huomioitu vuosille 2019—2022 laaditussa julkisen talouden suunnitelmassa. Momentin 28.70.05 mitoituksessa maakuntien valmisteluun liittyviin arvonlisäverokustannuksiin on varauduttu 15 miljoonalla eurolla. Selvityksen mukaan korvauksen tarkemmasta toteuttamistavasta on tarkoitettu päättää vuoden 2019 valtion talousarvion yhteydessä. Toteuttamistapa liittyy valtionavustusmenettelyihin eli siihen, miten maakunnat raportoivat valtionavustuksen puitteissa toteutetuista, arvonlisäveroa sisältävistä hankinnoista valtiovarainministeriölle vuoden 2019 aikana osana normaalia rahoituksen käytön raportointia.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Hallintovaliokunta esittää,

että sosiaali- ja terveysvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 9.5.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk
jäsen Kari Kulmala sin
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr

Valiokunnan lausunto HaVL 11/2018 vp

jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Veera Ruoho kok
jäsen Joonas Räsänen sd
jäsen Matti Semi vas
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
varajäsen Kari Tolvanen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne